GLOSA
Sindikat kulture in narave Slovenije
Dalmatinova ulica 4, 1000 Ljubljana

GLOSA
Sindikalna konferenca za splošne knjižnice
Rotovški trg 2, 2000 Maribor
Tel.: 02/23-52-103 Fax: 02/23-52-127

Republika Slovenija
MINISTRSTVO ZA KULTURO
ministrica mag. Julijana Bizjak Mlakar
Maistrova ulica 10
1000 Ljubljana

Osnutek Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu (EVA 2015-3340-0014)

Gospa ministrica,

v Sindikatu Glosa smo pregledali navedeni osnutek. Naše pripombe se nanašajo na **8.**, **9.**, **10.**, **16**. in **22.** člen osnutka.

Osnutek ne odpravlja velikih razlik med profili zaposlenih v knjižnicah. Tako npr. katalogizator in izposojevalec z isto stopnjo formalne izobrazbe ter opravljenim strokovnim izpitom potrebujeta za opravljanje svojega dela različne strokovne kvalifikacije. Za **katalogizatorja** se zahtevajo **dodatno opravljeni izpiti** za delo v vzajemni katalogizaciji, njegovo delo pa je konstantno pod **strogim nadzorom**, kar lahko v skrajnem primeru privede do ustavno sporne izgube službe, saj se licenca za vzajemno katalogizacijo lahko odvzame tudi iz nekrivdnih razlogov. Poleg tega dodatna znanja in usposobljenosti **niso finančno ovrednotena**. Izposojevalec pa za svoje področje dela ne potrebuje nobenih dodatnih izpitov in preverjanj in lahko svoje delo nemoteno opravlja tako rekoč do upokojitve.

Ne nasprotujemo vseživljenjskemu izobraževanju, vendar izpostavljamo problem, ker je profil katalogizatorja **zakonsko nezaščiten** glede izgube delovnega mesta. Nasprotujemo še dodatnemu **zaostrovanju neenakega položaja** katalogizatorjev, če bodo predlagani členi o trajnostni lasti licence črtani.

O b r a z l o ž i t e v:

- **8. člen** *(39. a člen, peti odstavek):*

  O imenovanju na podlagi obrazloženega mnenja komisije o izpolnjevanju pogojev za pridobitev naziva naj odloča pristojni minister in ne predstojnik nacionalne knjižnice, saj ima imenovanje v nazive finančne posledice.

- **8. člen** *(39. b člen, tretji in peti odstavek):*

Z opravljenim bibliotekarskim izpitom bibliotekar pridobi vsa potrebna strokovna znanja. S tega vidika je dodatno usposabljanje s principom zbiranja kreditnih točk po ECTS nepotrebno in diskriminatorno do ostalih strok ter ima velike finančne in druge posledice. Različni strokovni profili so v bibliotekarstvu dodana vrednost, po nekaterih knjižnicah (npr. visokošolskih in specialnih) celo nuja. Tudi splošne knjižnice pokrivajo najrazličnejša področja, zato je raznolika izobrazba zaposlenih nujna. V ozadju dodanega člena je samo finančni interes posameznih inštitucij, ki izvajajo tovrstno izobraževanje.

- **9. člen** *(črtanje 42. in 43. člena):*

Črtanju obeh členov ostro nasprotujemo. Ugovarjamo povsem netočni trditvi, da je namen in cilj zakonskih sprememb Zakona o knjižničarstvu odpravljanje administrativnih ovir. S predlaganimi spremembami se v nekaterih segmentih zakonske materije administrativne ovire pravzaprav vnašajo in povzročajo nelogične ter škodljive zaplete.

Dokazovanje mednarodne primerljivosti področja, ki ga ureja Zakon o knjižničarstvu, je povsem brezpredmetno. Sistem, kot ga poznamo v Sloveniji, je unikum, saj druge države ne poznajo vzajemnega kataloga. Ob tem poudarjamo, da v večini držav (tako kot mi) bolj ali manj dosledno uporabljajo veljavne standarde katalogizacije. Predlagane spremembe vnašajo v zakon izključno tehnološke rešitve, ki so povsem tehnične narave, čeprav se koncept katalogizacije ne spreminja. Prav zato nasprotujemo spremembam 42. in 43. člena sedaj veljavnega zakona. Menimo, da je v ureditvi področja knjižničarstva nujno potrebno, da dovoljenja (sedanje poimenovanje – licenca) ostajajo v zakonu. Dovoljenja nikakor niso administrativna ovira, saj katalogizacija knjižničnega gradiva ni zgolj in le tehnično opravilo.

Katalogizatorji so visoko strokovno usposobljeni knjižnični delavci, ki svoje delo opravljajo pod stalno kontrolo. Pravila katalogizacije so jasna in v kolikor jim informacijska podpora ne zmore nuditi ustreznih rešitev, je potrebno tovrstne rešitve najti. Sprašujemo se, zakaj je le ta segment dela v bibliotekarski stroki deležen takšne obravnave? Platforma, ki omogoča izvajanje vzajemnega kataloga, je tehnični del stroke. Zagotovo je nepotrebno, da se v Zakon o knjižničarstvu vpišejo elementi, ki so podlaga zgolj informacijskim rešitvam. Informacijske rešitve delovanja področja knjižničarstva so v zakonski materiji neskladne z osnovo, ki jo sam zakon ureja, saj se s spremembami vnašajo elementi, ki se dotikajo predvsem tehnološkega dela področja in ne strokovnega.

Knjižnični delavci, kot del sistema slovenskega javnega sektorja, napredujemo v strokovne nazive na osnovi listine, ki se s temi zakonskimi spremembami ukinja. Zakonske spremembe torej terjajo spremembo vseh podzakonskih predpisov. Zaradi ozkega kroga deležnikov, ki sprejemajo podzakonske predpise, želimo, da tako pomemben segment bibliotekarske stroke ostaja opredeljen izključno na nivoju zakona in ne na ravni podzakonskih predpisov, ki jih različne interesne skupine oblikujejo po svojih potrebah.

Zahtevamo, da je odvzem licence za vzajemno katalogizacijo možen izključno iz dokazanih krivdnih razlogov. S črtanjem teh členov katalogizatorji ostanejo brez z ustavo določene pravice enakosti pred zakonom, ki jo zagotavlja 14. člen Ustave RS. V tej zvezi je Ustavno sodišče RS že odločilo z odločbo št. U-I-260/09-18 z dne 13. 01. 2011.

Prav tako ni nikjer dana možnost ugovora in s tem je delavcem /s črtanjem iz zakonske podlage/ popolnoma onemogočena možnost pritožbe.

S črtanjem zgoraj navedenih členov bodo ogrožena delovna mesta strokovnih delavcev, proces dela pa moten. Knjižnice so javne institucije, ustanovljene za potrebe celotnega prebivalstva, zato je takšna ocenjevalna in kaznovalna politika na področju vzajemne katalogizacije povsem neprimerna in odveč.

- **10. člen** *(46. člen):*

  V sestavi upravnega odbora knjižnično informacijskega servisa naj se natančno opredelita pojma zainteresirana javnost ter predstavniki uporabnikov. Knjižnično informacijski servis deluje mednarodno, zakon pa ureja in ima vpliv izključno na zaposlene v bibliotekarski stroki v Republiki Sloveniji.

- **16. člen** *(65. člen):*

  Glede na to, da je po veljavni zakonodaji, ki opredeljuje delovanje občin, knjižnica obvezna javna služba, predlagamo, da se v zakonu sistemsko uredi področje financiranja splošnih knjižnic. Financiranje naj se prenese na raven pristojnega ministrstva. Takšna ureditev bi namreč omogočila nemoteno poslovanje knjižnic in njihov enakovreden razvoj na ravni države. Trenutna zakonodaja ne predvideva nobenih konkretnih sankcij za tiste občine, ki svojih finančnih obveznosti do knjižnic ne izpolnjujejo.

- **22. člen**

  Glede na naš predlog, da 42. in 43. člen ostaneta del zakona, nasprotujemo končni določbi o prenehanju Pravilnika o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo. Predlagamo, da se pravilnik uskladi z odločbo ustavnega sodišča in novo sprejetim zakonom.

S spoštovanjem.

Maribor – Ljubljana, 5. junij 2015.

Fredi Sirk
predsednik Sindikalne konference Glosa
za splošne knjižnice

Sindikat GLOSA Glavni odbor

Mitja Šuštar

predsednik Sindikata Glosa